

heelemaal te niet gedaan wordt, zoo zal God haar wederom oprichten en alles overwinnen, wat haar zou kunnen beletten tot haar doel te komen.

En eindelijk moeten wij dit ook toepassen op een ieder van ons en niet twijfelen, dat, al laten wij de vleugels hangen en zijn nog gevangen onder de zonde, God ons toch zal verlossen uit de gevangenschap waarin wij nu zijn, zal voltooiën wat Hij in ons begonnen is en zal verbeteren, wat er nog aan ontbreekt. En hoe? Wij moeten komen bij onzen Heere Jezus Christus, want Hij is het, Die Zijn hand er aan legt, zooals Hem daartoe opdracht gegeven is, en Hij dat ambt van God Zijn Vader heeft ontvangen. Vergenoegen wij er ons dan mee, dat, naardien Hij verordend is tot dienaar onzer zaligheid, er geen enkel gebrek zal zijn, dat niet door Zijn toedoen wordt vervuld, aangezien het zoo besloten is.

Laten wij intusschen ook aandacht schenken aan wat de heilige Paulus nog toevoegt aan het woord, dat wij reeds hebben aangehaald, wat hier wordt aangewezen, opdat wij deelen mogen in de vrucht van den dood en het lijden van onzen Heere Jezus Christus: nl. te hooren naar de boodschap, die ons dagelijks wordt gebracht. Want het zou niet genoeg zijn, dat Jezus Christus in persoon had geleden en dat Hij ons tot een offerande gesteld was, maar wij moeten ervan verzekerd worden door het Evangelie, wij moeten dat getuigenis aannemen en niet twijfelen, gerechtigheid in Hem te bezitten, wetend dat Hij genoegdoening voor onze overtredingen heeft aangebracht. En laten wij verder afwachten, dat God Zijn werk door dezen Verlosser voortzet, en het zóó voortzet, dat het strekt om het meer en meer te vermeerderen, totdat Hij het tot het einddoel en tot zijn uitkomst geleid heeft.

Jesaja 53:11

Hij zal den arbeid Zijner ziel zien, en er door verzadigd worden, en Mijn Knecht de Rechtvaardige zal door Zijne kennis er velen rechtvaardig maken, welker ongerechtigheid Hij zal dragen.¹⁾

Hoewel de profeet deze uitspraak er aan toegevoegd heeft om te bevestigen wat hij reeds had gezegd, nl. dat de dood van Gods Zoon niet onnut zou zijn, maar een uitnemende vrucht voor het heil der wereld zou voortbrengen, toch drukt hij zich vollediger uit dan hij tevoren gedaan had. Want in de eerste plaats toont hij ons de liefde, welke Jezus Christus ons heeft toegedragen, zeggende dat Hij *verzadigd zal worden* uit oorzaak daarvan, dat Hij ons door Zijn dood het eeuwige leven zal hebben verworven, en daarna toont hij in de tweede plaats aan, dat Hij niet alleen in Zijn lichaam maar ook in Zijn ziel zal lijden. Wij weten, dat het woord verzadigen of vergenoegen met een sterk lustgevoel gepaard gaat. Want verschillende dingen zullen voorkomen, die ons heelemaal niet raken, en zoo passeert dat; en ook al zijn ze tot ons nut, daarmee is niet gezegd, dat wij er heelemaal in rusten. Een mensch zal vele dingen kunnen bezitten en toch niet tevreden zijn, want hij heeft mogelijk niet het voornaamste of wel heeft hij niet het geheel. Maar de profeet toont aan, dat de Zoon van God heelemaal tevreden zal zijn — zonder daarbij op Zichzelf te letten — wanneer Hij zien zal, dat Zijn Kerk Hem toegebracht wordt en de arme zondaren getrokken worden uit den vloek, waarin zij waren, om met God verzoend te worden en de erfenis der hemelen te verkrijgen. Kortom, wij zien hier, hoe onze Heere Jezus niet Zijn eigen persoon op het oog heeft, maar vervoerd is van de liefde welke Hij ons toedroeg,

¹⁾ Calv. Opera. XXXV, 661—674.

om daar al Zijn bevrediging in te zoeken, alsof Hij geen ander verlangen, genegenheid of zorg had.

Nu hebben wij hier opnieuw op te merken, dat, mits wij door geloof de weldaad zoeken welke ons verworven is door onzen Heere Jezus Christus en ons dagelijks wordt aangeboden door het Evangelie, wij in onze hope niet zullen teleurgesteld worden. Want de profeet zegt, dat Hij zal zien, om daarmee uit te drukken, dat niet alleen God ons in den persoon Zijns Zoons Zijn barmhartigheid heeft willen openbaren, toen Hij Hem om onzentwil aan den dood heeft prijsgegeven; maar dat Hij door Zijn Heiligen Geest zal bewerken, dat die dood niet zonder vrucht zal zijn, en dat meerderen zien zullen, dat Hij niet zonder oorzaak noch vergeefs zooveel verdragen heeft, en het bij ervaring zullen verstaan. Daarom, laat ons toegang verleenen aan onzen Heere Jezus Christus, opdat Hij ons, wanneer wij Hem naderen door geloof, deelgenoot make van de vrucht van Zijn dood en lijden, en twifelen wij niet, wanneer wij zoo onze harten uitbreiden, of God zal nog deze weldaad bij het overige voegen, dat wij, heelemaal zooals Hij gewild heeft dat Zijn Zoon ons tot Verlosser zou zijn, zoo ook waarlijk genieten zullen van het goed, dat Hij ons heeft aangebracht; en wij zullen verstaan, dat het niet een ijdele zaak is, dat Hij zooveel voor ons heeft doorstaan. Ziet dan, wat wij van dit woord hebben te onthouden.

Wat het tweede punt betreft dat wij naar voren gebracht hebben, hier wordt aangetoond, dat Jezus Christus niet slechts geslagen, getroffen en bedroefd moest worden door de hand Zijns Vaders, om de kastijding te ondergaan die wij verdiend hebben, maar ook, dat Hij in Zijn ziel moest beangst worden. Niet alleen wordt hier gezegd, dat Hij de vrucht zal zien van Zijn slagen, van Zijn verdrukking en van Zijn dood, zooals de profeet tevoren gesproken had, maar *v a n d e n a r b e i d e n e t v e r d r i e t Z i j n e r z i e l*. Want het woord dat hij gebruikt, houdt dat in. Hij wil dus uitdrukken, dat Jezus Christus niet alleen gekruisigd is, na groote kwellingen in Zijn lichaam te hebben doorstaan, maar dat Hij verder moest gaan, nl. dat Hij om onzentwil in droefheid zou zijn, en dat Hij de smarten des doods zou verdragen en tot daaraan toe zou onderworpen worden om ons te rechtvaardigen.

En inderdaad, wat zou het, als onze Heere Jezus Christus slechts uitwendig en voor het oog der menschen geleden had? Want als Hij alleen in Zijn lichaam geleden had, zou Hij slechts Verlosser

des lichaams zijn. Maar naardien het voornaamste, dat wij van Hem moeten hopen, is, dat wij gevoelen en overtuigd zijn, dat de dood voor ons niet meer doodelijk is en dat wij bevrijd zijn van den vloek Gods, zoo heeft onze Heere Jezus die prikkels in Zich moeten gevoelen, en voor God komend daar moeten staan als een ellendige boosdoener voor zijn rechter. Wij weten, dat 's menschen zonde niet slechts een tijdelijken dood meebrengt, die de scheiding is van lichaam en ziel, maar meebrengt het gevoel dat God ons tegen is, en den schrik voor Zijn oordeel. En is dat niet een zoo ondraaglijk en vreeselijk ding, dat er niets ergers is? Daarom heeft onze Heere Jezus zoover moeten gaan om ons te verlossen, en dat is het, wat de profeet nu verklaart. En hier zien wij nog te meer, hoe lief God ons heeft gehad en welke de schatten Zijner genade en oneindige goedheid zijn, die Hij jegens ons heeft ten toon gespreid. En wij zullen evenzoo kunnen verstaan, welke zorg en welken ijver onze Heere Jezus Christus heeft gehad voor onze zaligheid, als Hij Zichzelf niet gespaard heeft, en niet alleen gewild heeft dat Zijn lichaam instond voor de voldoening onzer zonden, maar zelfs ontzet wilde worden als degene, die het oordeel Gods moest voelen en gewaar werd, wat deze vervloeking, welke God met eigen mond uitspreekt, verdient, nl. dat wij opgeslokt worden in de hel, dat het een afgrond is om ons heelemaal neer te storten. Dus moest Jezus Christus dat ondervinden. En inderdaad, als wij zien, dat Hij daarvan bloed en water heeft gezweet en de engelen moesten neerkomen om Hem te vertroosten, dan moest Hij wel zeggen, dat deze droefheid tot het uiterste ging, aangezien er nooit een gelijk voorbeeld op de wereld geweest is.

Ziet dan, wat beduid wordt met dit woord *a r b e i d o f v e r d r i e t d e r z i e l* van onzen Heere Jezus Christus. Nu is het waar (gelijk de heilige Petrus zegt), dat Hij door de smarten der hel niet kon gehouden worden, maar toch heeft Hij daartegen moeten strijden; Hij heeft de overwinning er over behaald, maar het is niet zonder zwaren en zeer moeilijken strijd gegaan. Verder hebben wij nu uit deze uitdrukking af te leiden, dat, hoewel wij moeten sterven, daarom niet mag gezegd worden, dat de dood van onzen Heere Jezus Christus zijn uitwerking mist en ons geen profijt brengt; hij is ons juist zeer dienstig. Want de dood, waaraan wij nu zijn onderworpen, is slechts een waarschuwend herinnering aan den vloek Gods. Als wij heelemaal van het sterven waren ontheven, zouden wij de genade niet kennen, die ons door onzen Heere Jezus Christus verworven is. En wij weten, hoe noodig wij het hebben, ver-

ootmoedigd te worden en dat God ons altijd Zijn toorn doet gevoelen. Want ook al wil Hij ons daarvan bevrijden, zoo moeten wij er toch aan denken, opdat wij zuchten ter oorzaak van onze zonden en daarom te meer Zijn barmhartigheid grootmaken. Alzoo is dus de dood, die nu aan alle menschen gemeen is, wat hen betreft die gelooven in Jezus Christus, niet meer in letterlijken zin doodelijk, want zij trekken slechts uit deze wereld om Gode te leven. Verstaan wij het dan, dat wij bij ons sterven overvloedige vertroosting hebben, wetend dat God ons genadig zal zijn en dit kwaad ten beste zal keeren en den dood (die vroeger een doodelijken slag aanbracht) zal doen dienen voor medicijn. En hoe? Overmits wij niet vreezen, dat God in alle gestrengheid onze Rechter wil zijn en Zijn wraak jegens ons wil openbaren, wanneer wij Jezus Christus als Middelaar hebben, Die aantoot, dat Hij voor ons heeft genoeggedaan. Er is dus in den dood niet meer die schrikkelijke vrees, die was om ons ontsteld te maken, zelfs om ons tot wanhoop te brengen, maar wij gaan ons vrijmoedig stellen in de handen Gods. Want gelijk er staat, dat Jezus Christus Zijn geest beval aan God Zijn Vader, zoo moeten wij weten, dat het geweest is, opdat Hij Zich Waker stelde over onze zielen. En daarom kunnen wij haar veilig in Zijn handen leggen, want Hij heeft betuigd, dat niets van alles wat Hem is gegeven, zou verloren gaan. Ziet dan, waartoe het ons dient, dat onze Heere Jezus Christus zoo beangst is geweest, en dat Hij, behalve dat Hij den dood ondergaan heeft en de andere kwellingen, ook deze verschrikking heeft gehad, God als Rechter gewaar te worden, alsof Hij de helsche smarten moest ondergaan.

Nu is het er zoo ver vanaf, dat dit te kort doet aan de Majesteit van den Zoon Gods, dat het veeleer strekt om ons te beter te doen weten, hoe hoog Hij onze zaligheid geschat heeft en hoe dierbaar wij Hem zijn geweest en hoe kostbaar Hem onze zielen waren. Hoewel Hij dus is vernietigd (zooals wij boven gezien hebben), en geen gedaante noch gestalte had om onder de menschen begeerd te worden, desniettemin is die vernietiging geweest om Hem te meer te verhoogen. En inderdaad, hoewel God Zijne hoogheid en Zijne oneindige majesteit getoond heeft in de schepping der wereld, toch staat het zoo, dat wij in den dood en het lijden van onzen Heere Jezus Christus veel ruimeren grond hebben om God te verheerlijken, aangezien Jezus Christus voor ons en onze zaligheid Zich heeft vernederd en alle waardigheid afgelegd; en ook al heeft Hij Zich niet ontdaan van Zijn goddelijke Majesteit, toch is zij voor een tijd

verborgen geweest en men heeft haar onder de menschen niet opgemerkt. Dit is het in hoofdzaak, wat de profeet hier behandelt, als hij aanroert dat onze Heere Jezus beangst is geworden. En wij kunnen nu daarin zien, dat Hij Zichzelf als 't ware vergeten heeft en op Zichzelf geen acht heeft geslagen. En de reden was, dat Hij Zich heelemaal gegeven heeft aan onze zaligheid, en alzoo heeft Hij voor ons ingestaan en met Zijn lichaam en met Zijn ziel en is heelemaal onze Borg geweest. Ook zien wij daarin, dat het tuig, dat heden deze leer zou willen vernietigen, zonder religie en zonder geloof is, als rekels die blaffen en niet weten waarom. De schijnheiligen van het Pausdom, hoewel zij dit niet dan ten deele verstaan, zijn gedwongen te bekennen, hoe dan ook, dat Jezus Christus ontzettende verschrikkingen heeft gevoeld. Weliswaar kunnen zij niet alles wat hierin ligt, nauwkeurig beschrijven, maar al zij dit zoo, toch brabbelen zij erover. Maar er zijn hier deugnieten, die veel slechter zijn dan zij die nog diep in die holen en bordeelen zitten, waaruit zij uitgegaan zijn die hun vuiligheid en hun besmetting brengen in Gods Kerk. Het is dan ook zeker, dat dit tuig, dat tegenwoordig den naam van Dienaren draagt en ook die plaats inneemt en intusschen van Gods Kerk een zwijnenstal maakt, honden zijn, die geen religie hebben en die niet anders trachten dan uit te blusschen en uit te wisschen uit de herinnering der menschen al de genade Gods en hetgeen onze Heere Jezus voor ons heeft gedaan.

Wanneer wij nu zien, dat Satan hen aldus voortdrijft, en dat zij schaamteloos zijn als hoeren, zoo moeten wij te meer dit geloofsartikel goed vasthouden, dat Jezus Christus niet slechts veroordeeld is door Pilatus, een aardschen rechter, opdat wij voor God Zijn Vader zouden vrijgesproken worden; dat Hij niet slechts gekruisigd is geworden, opdat wij van den vloek zouden worden bevrijd; dat Hij niet slechts den dood doorstaan heeft, opdat wij daarvan zouden worden verlost; maar ook, opdat wij heden vrede in onze conscientie zouden hebben en ons zouden kunnen verblijden door de ervaring der vaderlijke liefde van onzen God, en Hem volmondig aanroepen, verzekerd zijnde dat Hij ons zal aannemen en dat wij Hem aangenaam zullen zijn. Jezus Christus moest in deze vreeselijke dingen, die Hij gevoeld heeft, ingedompeld worden en zijn als een ellendige boosdoener, Hij Die het vlekkelooze Lam Gods was, Die het toonbeeld en voorbeeld was van alle heiligheid en volmaaktheid; Hij moest instaan voor ons en onze Borg zijn tot zoover, alsof Hij moest verdoemd worden in de diepten der hel. Eindelijk heeft Hij (zooals we reeds ge-

zegd hebben) overwonnen en is die smarten te boven gekomen, maar Hij heeft tevoren moeten strijden. Ziedaar dan, wat Jesaja heeft bedoeld, als hij zegt, dat Jezus Christus zielsverdriet zal moeten hebben. Maar wij zien, dat Hij daar niettemin genoeg mee genomen heeft en verzadigd is, als wij maar in dezen weg vrijgekocht werden.

En heden te meer moeten wij moed grijpen, wetend dat, als wij een ware geloofsgehoorzaamheid hebben om aan te nemen het onwaardeerbaar goed, hetwelk ons door onzen Heere Jezus Christus verworven is, wij zullen gevoelen, dat Hij niet tevergeefs zooveel voor ons heeft geleden. En te minder zal onze ondankbaarheid te verontschuldigen zijn, wanneer wij niet met een brandenden ijver tot Hem komen om ons te verlustigen in dat onwaardeerbaar goed, waarin Hij is getreden en waarvan Hij in onzen naam bezit heeft genomen, als Hij ons verklaart, dat Hij ons met God Zijn Vader verzoend heeft en bereid is om ons als Zijn kinderen aan te nemen. Dat is het in hoofdzaak, wat wij van deze Schriftuurplaats hebben te onthouden.

Nu voegt de profeet er bij, dat Hij door Zijn kennis er velen **r e c h t v a a r d i g e n z a l**, nl. mijn Knecht de Rechtvaardige, zegt hij. Wat dit woord **Knecht** aangaat, wij hebben boven gezien, dat dat niets afdoet van de Majesteit van onzen Heere Jezus Christus. Want hoewel Hij Heer was over alle schepselen, heeft Hij Zich juist als Middelaar en in onze natuur nog een nieuwe heerschappij verworven, volgens hetgeen Paulus daarvan behandelt in Philipp. 2 en wij boven reeds gedeeltelijk gezien hebben. Toch heeft Hij dienstknecht willen worden en Zich tot dien stand willen vernederen. Zoo wordt Hij dus niet zonder reden Knecht Gods genoemd. En wij moeten dat niet vreemd vinden. Want het is veel vreemder, dat Jezus Christus dienstknecht der menschen is, dat Hij de Zoon van God, Degene Die eenzelfde glorie met den Vader bezit (zoals daarvan gesproken word in Joh. 17), Zich neerbuigt tot dezen staat, dat Hij ons wil dienen. Toch is het zoo. Daarom zegt Hij ook: Ik ben en verkeer onder u als een die dient en niet als iemand die heerschappij heeft. Waar het dan nu zoo is, dat Jezus afgedaald is tot zoover, dat Hij dienstknecht der menschen wordt, wordt Hij niet zonder oorzaak hier Knecht Gods genoemd.

En inderdaad kan Hij ons anders niet loskoope, ik bedoel dan naar het besluit van God Zijn Vader, gelijk wij hier boven al verklaard hebben. Want zonder eenig middel kan God ons wel redden, maar wij moeten altijd vooronderstellen, dat het leven ons moest

verworven worden door Jezus Christus. Nu, om dit te doen, moest Hij tevens dienstknecht zijn, want anders kan Hij aan God Zijn Vader geen gehoorzaamheid bewijzen, en zonder deze gehoorzaamheid kan Hij onze overtredingen en ongerechtigheden niet goed maken. Daarom wordt Hij nadrukkelijk Knecht genoemd, ja ook rechtvaardig. Kortom, de profeet duidt hier aan, aangezien wij tegen God weerstrevig zijn geweest, en het nog zijn totdat Hij ons herschapen heeft door Zijn Heiligen Geest — en ook nadat Hij in ons een goede gezindheid teweeggebracht heeft, zijn wij onnutte dienstknechten en struikelen met elke schrede, en ook wanneer het leek, dat de dienst welken wij Hem bewijzen door Hem zal moeten worden aangenomen, zal er altijd wat aan te merken zijn en verdient hij zelfs weggeworpen te worden — dat om onze tekortkomingen uit te wisschen, de dienst en de gehoorzaamheid van onzen Heere Jezus Christus Gode welgevallig moest zijn, gelijk zij ook zuivere genoegdoening meebrengt. Dat is het in hoofdsom, wat hij heeft willen zeggen.

En daaruit moeten wij afleiden, dat Jezus Christus ons heeft gerechtvaardigd, niet alleen voorzoover Hij God was, maar uit kracht Zijner gehoorzaamheid, daardoor dat Hij onze natuur heeft aangenomen en daarin de Wet heeft willen vervullen, wat ons onmogelijk was en een last om ons allen te overstelpen en ons den nek te breken. Aangezien dus onze Heere Jezus Christus Zich heeft vernederd tot onze zaligheid, en gehoorzaam geweest is aan God Zijn Vader, ziet dan, hoe wij door Hem gerechtvaardigd worden.

Nu spreekt hij nadrukkelijk ook van de kennis, om uit te drukken, dat het niet genoeg is, dat onze Heere Jezus Christus in Zijn persoon heeft vervuld al wat noodig was tot onze zaligheid, maar dat wij dit vatten moeten door geloof. Er is dus kennis vereischt. Want hoeveel ongeloovigen zien wij niet omkomen, wien de dood en het lijden van onzen Heere Jezus Christus tot niets dient dan tot te zwaardere verdoemenis, omdat zij Zijn heilig bloed met voeten treden en Zijne genade, die hun was aangeboden, verwerpen? Alzoo, hoewel onze Heere Jezus Christus is gelijk de slang, die in de woestijn verhoogd werd om aan alle zieken genezing te geven, toch kunnen wij onzerzijds geen profijt van Hem hebben, tenzij door Zijne kennis. Want gelijk ook de koperen slang in de woestijn moest aanschouwd worden, en zonder dezen blik de beet der slangen altijd doodelijk was, zoo is ons heden het Evangelie als een stelling om onzen Heere Jezus Christus te verhoogen, of wel, het is een banier

om ons Hem oogenschijnlijk voor te stellen en ons Hem van verre te laten zien. Kortom, er is heelemaal geen duisternis (zooals de heilige Paulus zegt), wanneer het Evangelie gepredikt wordt; daarin aanschouwt men de genade Gods, die verscheen in onzen Heere Jezus Christus, of anders moet men wel door den Satan geblinddoekte oogen hebben. Hoe dit zij, wij moeten wel letten op wat hier gezegd wordt, dat Jezus Christus slechts door Zijne kennis rechtvaardigt. Wel is waar moet de wezenlijke inhoud onzer zaligheid vooropgaan, want wanneer gezegd wordt, dat wij rechtvaardig zijn door het geloof, is dat niet om Jezus Christus buiten te sluiten, is dat niet om buiten te sluiten de barmhartigheid Gods, maar veelmeer om ons daarheen te brengen en te geleiden.

Maar om te gemakkelijker begrip van dit alles te hebben, moeten wij nog dit allereerst opmerken, dat wij niet rechtvaardig zijn in ons zelf, aangezien wij onze gerechtigheid van elders moeten ontleenen; want als wij ons leven zoo konden richten, dat het in alles en overal beantwoordde aan de Wet en aan den wil Gods, dan zouden wij verdienen door Hem aangenomen te worden. En waarom? Hij moet wel het goede erkennen, wanneer Hij zelf er de fontein van is; anders zou Hij Zichzelf verloochenen. Als wij ons leven dus konden doen beantwoorden aan de Wet Gods en een zoodanige volmaaktheid bezitten als Hij vraagt, zouden wij zeker rechvaardig zijn door onze werken, en dan zou Jezus Christus ons onnut zijn; Paulus redeneert er ook zoo over. Maar daarentegen, wanneer wij gedwongen worden onze gerechtigheid te ontleenen aan onzen Heere Jezus Christus en ze daar te zoeken, dan ligt daarin, dat wij zelf ervan ontbloot zijn. Alzoo moeten wij tot de slotsom komen, dat iedereen vanwege de zonde veroordeeld is, en dat God ons toont, dat in ons niet dan vloek is, wanneer Hij zegt, dat wij komen moeten bij Jezus Christus. Maar genoeg.

Nu is het wel waar, dat de oude filosofen gesproken hebben over deugd; het was de algemeene opvatting, dat men door goed te leven God aangenaam moest zijn. Maar waartoe heeft dat alles gestrekt? Want de besten onder de menschen en zij, die men achtte totaal onberispelijk te wezen, bezaten slechts geveinsdheid; en de anderen waren aan alle kwaad overgegeven; en zij, van wie men dacht, dat het de kundigste lieden waren en die vermaard waren boven de anderen, hebben niettemin afschuwelijke zonden gehad. Zoo dan, laten de menschen zich verbeelden zooveel zij willen en denken deugdzaam te leven gelijk het behoort — wanneer zij alles

gedaan hebben wat zij maar konden en men veel wetten en regels ingesteld heeft om ze te leiden, toch zullen zij daardoor nooit rechtvaardig zijn voor God. En waarom? Omdat de zonde in ons ingeworteld is en zich niet door menschelijke hulpmiddelen laat reinigen. Kortom, wij zullen geenszins gerechtvaardigd worden door bij de menschen ter school te gaan, hoewel zij onderwijzen, wat deugd is. Wat meer is, zie hoe God Zijn Wet bekend maakt, waarin de ware en volmaakte gerechtigheid begrepen is, gelijk Mozes betuigt: Ziet, ik houd u heden voor het goede en het kwade, ik wijs u den weg des levens en des doods. Maar kan zij ons evenwel rechtvaardigen? Kan zij ons zoo besturen, dat God ons leven als goed en heilig aanneemt? Juist omgekeerd, want de Wet brengt den dood voort, zij verdubbelt onze verdoemenis, zij steekt Gods toorn in vlam. Dat zijn de betitelingen, welke haar door de Heilige Schrift worden gegeven.

Naardien het dan zoo is, dat de Wet uit zichzelf ons niet kan rechtvaardigen, hoe zullen dan de menschen door hun leer en door hunne statuten en regels ons tot een ware gerechtigheid kunnen brengen? Vraagt men nu, hoe de Wet Gods niet kan rechtvaardigen en waarom — de reden is die, welke ik reeds aangestipt heb. Weliswaar toont God ons in Zijn Wet goed aan, hoe wij tot het leven moeten en kunnen komen, als wij maar zoo waren, dat er onzerzijds geen beletsel was. De Wet van God spreekt dus wel, maar zij vernieuwt onze harten niet. Als God ons aantoot: Zie, wat Ik van u vraag, maar intusschen zijn al onze begeerten, onze genegenheden en onze gedachten tegenovergesteld aan hetgeen Hij beveelt, worden wij niet alleen veroordeeld, maar de Wet, zooals ik al gezegd heb, maakt ons te meer schuldig voor God. Want tevoren hadden wij gezondigd door onwetendheid maar nu opzettelijk, wij wederstaan God zóó dat het lijkt, dat wij Hem opzettelijk willen bedroeven. Want wij weten dat de dienstknecht, die den wil van zijn heer kende en hem niet deed, met dubbele slagen zal geslagen worden. Dáárom wordt gezegd, dat de Wet slechts toorn baart, d.w.z. dat zij den toorn Gods nog te meer tegen ons doet ontbranden, wanneer wij door haar onderwezen zijn; zij brengt ons slechts den dood, en hoe? Omdat wij daar zien, dat wij gansch en al verdoemd en verloren zijn. Verkondigt zij ons dan niet het leven? Dat wel, maar wij kunnen er nooit toe geraken. Er moet dus een andere wijze om gerechtvaardigd te worden komen, nl. door het Evangelie. Want in het Evangelie zegt God niet: Ziet, nu zult gij dit doen en dat doen, maar: geloof, dat Mijn eenige Zoon uw Verlosser is; omhelst Zijn

dood en lijden tot genezing voor al uwe krankheden; dompelt u in Zijn bloed, en het zal uwe reiniging zijn, gij zult er door afgewaschen worden; steunt op het offer, dat Hij Mij gebracht heeft, en ziet hoe gij rechtvaardig zult worden.

Naardien dus het Evangelie ons brengt bij onzen Heere Jezus Christus en ons beveelt in Hem alle gerechtigheid te zoeken, omdat Hij naar de vrije barmhartigheid Gods voor ons heeft genoegeedaan, ziet, zóó zullen wij gerechtvaardigd worden d o o r Z i j n e k e n n i s. De heilige Paulus behandelt dit ook in Rom. 10, want hij maakt daar een vergelijking tusschen twee gerechtigheden, de eene van de Wet, de andere van het geloof. Hij zegt, dat de Wet wel gerechtigheid heeft, nl. wanneer zij zegt: Die deze dingen doet, zal door dezelve leven. Want het is waar, als wij al de geboden Gods kunnen volbrengen en ons leven werd zóó goed geleid, dat er geen zonde noch vlek aan was, dan heeft God ons beloofd, dat Hij ons als rechtvaardigen zou aannemen, dat het loon heelemaal zeker zou zijn en dat wij niet beschaamd zouden worden. Dat mag met stelligheid van de Wet worden gezegd. Maar intusschen, wie doet wat de Wet beveelt? Wij gaan er heelemaal tegen in, en het lijkt (zooals ik al gezegd heb), dat wij God willen bedroeven. Dus is de deur ons gesloten, zoover het de gerechtigheid der Wet betreft, en blijft ons niets over dan Gods vloek. Maar in het Evangelie staat: Ziet, het Woord is in uw hart en in uw mond. En hoe? De heilige Paulus toont ons, als hij er over spreekt, aan, dat wij, om het Woord in ons hart en in onzen mond te hebben, moeten komen tot Jezus Christus; want Hij is het, Die schrijft door Zijn Heiligen Geest en ingraveert de leer der zaligheid, waarvan wij anders slechts getroffen ooren zouden krijgen, vergeefs en zonder eenig profijt. Naardien het dan zoo is, dat onze Heere Jezus Christus Zijn Woord in het hart legt, moeten wij Hem bidden, dat Hij ons de genade bewijze, dat wij een zuivere en oprechte genegenheid hebben om in Hem te zoeken al wat ons ontbreekt. Ziet dan, hoe wij gerechtvaardigd zullen worden door Zijne kennis; want het gaat er niet om eenige genoegdoening aan te brengen, die God tevreden stelt, het gaat er niet om ter verantwoording te komen en te zeggen: Heere, wij hebben verbeurd, dat Gij ons aanneemt, maar: Wij belijden, dat wij arme zondaren zijn, dat wij aan Uw oordeel onderworpen zijn, dat het onmogelijk is onzerzijds er aan te voldoen en dat het alleen Jezus Christus is, Die erkend moet worden als genoegzaam om te voldoen. Wij zullen dat dus met allen ootmoed erkennen;

wij zullen betuigen, dat wij verloren en verdoemde schepselen zijn, totdat onze Heere Jezus Christus ons de hand reikt om ons te trekken uit de diepten en afgronden der hel. Hebben wij dat nu beleden? Wij bekennen ook, dat onze Heere Jezus Christus al onze gebreken vervult. Als wij bezoedeld zijn en vol vuil, Zijn bloed is onze reiniging, waardoor wij gezuiverd worden; als wij diep in de schulden zitten, niet alleen voor God maar ook voor Satan als onzen wederpartijder, de betaling is geschied in den dood en het lijden van Gods Zoon. Als wij bezoedeld zijn en verfoeilijk, het offer, dat onze Heere Jezus Christus heeft gebracht, heeft zoozeer een goede reuke, dat al het kwaad dat in ons is, uitgewischt is. Ziet dan, hoe wij gerechtvaardigd worden door de k e n n i s van onzen Heere Jezus Christus.

Wanneer wij dan deze onderwijzing opvolgen, zien wij in de eerste plaats, dat wij niet in de verte onze gerechtigheid moeten zoeken, aangezien wij ze vinden zullen in den persoon van onzen Heere Jezus Christus, naardien Hij onze natuur heeft aangenomen en onze broeder geworden is. En dit is van groot gewicht, omdat, als wij gerechtvaardigd moesten worden door het Goddelijk Wezen van onzen Heere Jezus Christus, wij van Zijn gerechtigheid verwijderd zouden worden, wij zouden er nooit kunnen komen. Maar wanneer gezegd wordt, dat de gerechtigheid, die Hij ons geeft, aangebracht is in Zijn menselijke natuur, ziet, dan kunnen wij meer vertrouwelijk bij Hem komen. Daarom ook heeft Satan deze leer willen vertroebelen, en zijn er warhoofden geweest, die gedroomd hebben, dat onze Heere Jezus Christus Zijn geloovigen rechtvaardigt, voorzoover Hij God is. Maar dan zou men (zooals ik al gezegd heb) onze gerechtigheid heel ver moeten zoeken; het zou zijn om ons den moed te doen verliezen en om ons te doen bezwijken, voordat wij bij Hem gekomen waren. Maar integendeel, Hij roept ons tot Zich, voorzoover als Hij een sterfelijk mensch geworden is en Zich Middelaar gesteld heeft, opdat wij daar onze gerechtigheid zullen zoeken.

Zoo is dan dit een punt, waar we op letten moeten. En verder, laat ons altijd tot deze kennis komen. En aangezien de ongeloovigen zich de deur toesluiten en zij zich berooven van het goed, dat zij ontvangen moeten door onzen Heere Jezus Christus, laten wij opmerkzame ooren hebben om het getuigenis te ontvangen, dat ons in het Evangelie wordt gegeven. Dit zegt de heilige Paulus ook in het Schriftwoord, dat we gister aanhaalden, dat Jezus Christus, Die niet wist wat zonde was, zonde voor ons gemaakt is, en dat dit heden

in het Evangelie vervuld wordt. Wij zijn gezanten in den naam van Jezus Christus (zegt de heilige Paulus), u biddend, dat gij u met God laat verzoenen. Paulus stelt daar een tweeledige verzoening. De eene is die, welke geschied is in den persoon van onzen Heere Jezus Christus toen Hij voor ons geofferd is. De andere is die, welke wij elken dag weer verkrijgen door het geloof, als God ons verklaart, dat Hij, ook als wij Hem hebben vertoorned, altijd bereid is om al onze zonden te vergeten en ze onder Zijn voet te zetten, mits wij de weldaad, die ons wordt aangeboden, aannemen. Laat ons zoo leeren de kennis van het Evangelie meer op prijs te stellen dan wij doen, en verstaan, dat het strekt om ons den dood en het lijden van onzen Heere Jezus Christus deelachtig te maken. Want wij zijn ingent in Zijn lichaam, wij zijn Zijn leden geworden, en alles wat Hij heeft wordt ons meegedeeld en wordt ons toegepast door het Evangelie. Daarom zegt ook Paulus, dat het Evangelie de kracht Gods is ter zaligheid voor allen die gelooven, waarmee hij aantoonde, dat, als wij weigeren door het Evangelie behouden te worden, dit zooveel beteekent als dat wij de zaligheid verwierpen, welke God ons heeft willen verwerven in den persoon Zijns Zoons, tot Wien Hij ons dagelijks noodigt en waartoe Hij ons aanspoort. Ziedaar in hoofdsom, waarop wij hebben te letten.

Nog te meer moeten wij het Evangelie waardeeren, als wij zien, dat het in het pausdom is verdonkerd, ja heelemaal uitgewischt, zoodat de arme zielen altijd ugehongerd blijven. Want hoewel men nog zoo wat predikt, toch laat men de arme lieden altijd in twijfel en in bekommering; nooit wordt men verzekerd, dat God genadig is. En zelfs zeggen de papisten, dat het aanmatiging zou zijn, indien wij zeker waren van Gods liefde, en dat wij daarvan slechts een zeker vermoeden moeten hebben. Maar dat is de vrucht van den dood en het lijden van onzen Heere Jezus Christus vernietigen. Leeren wij dan zulke vorderingen in het Evangelie te maken, dat wij verzekerd zijn, dat God ons liefheeft en dat Hij ons aanneemt tot Zijn eigen kinderen. En daarom te meer moeten wij (zooals ik al gezegd heb) die genade prijzen en grootmaken, waar wij zien, dat het grootste deel der menschen er zoo ver van verwijderd is.

Nu staat er ook nog, wat de profeet er bijvoegt: **d a t H i j Z i j n z i e l v o o r v e l e n g e g e v e n h e e f t**. Daarmee duidt hij aan, dat wij niet gerechtvaardigd worden door geloof, als wij een soort ijdele inbeelding hebben om alleen te gelooven, dat er een God is en te weten in verwarring en met een algemeene ken-

nis, dat Jezus Christus dood en lijden heeft doorstaan; maar het houdt in, dat wij door geloof deelachtig worden gemaakt aan het offer dat gebracht is, opdat God ons goedgunstig zou zijn en ons onze zonden en ongerechtigheden niet meer zou toerekenen. De papisten zijn zoo bot en afgestompt, dat zij, als zij willen bewijzen, dat wij niet door het geloof alleen gerechtvaardigd worden, gaan tegenspreken: Wij worden gerechtvaardigd door de barmhartigheid Gods, dus niet door het enkele geloof; verder: wij worden gerechtvaardigd door den dood en het lijden van onzen Heere Jezus Christus, dat is dus niet meer door het enkele geloof. Alsof iemand zeide: Wij worden verwarmd door de warmte, dus geschiedt het niet door de zon; wij worden verlicht door het licht, het is dus niet door de zon. Letten wij er dus op, dat, wanneer gesproken wordt van het geloof, dit geschiedt om ons te brengen bij het Evangelie. Want gelijk ik al gezegd heb, er zijn twee soorten gerechtigheid. Door de Wet wordt gezegd, dat wij rechtvaardig zullen zijn, wanneer wij zullen volbracht hebben alles wat God daarin ons beveelt. Nu is het onmogelijk daarmee klaar te komen; zoo zijn wij dus ontbloot van deze gerechtigheid, wij worden daarvan heelemaal afgesneden. Er is echter een andere gerechtigheid, nl. die welke wij vinden in Jezus Christus, wanneer wij, na rechte zelfbeproeving, overtuigd worden van onze verdorvenheid en niet dan vreeze kennen, omdat wij gevoelen, dat God met wraak tegen ons gewapend is, zoodat niets overblijft dan dat Hij ons met Zijn bliksem treft om ons in die diepte te werpen. Wanneer wij dan daartoe gekomen zijn en in dezen zoo grooten uitersten nood, zie, dan staat daar Jezus Christus, Die ons het middel geeft om al onze droefheid te verzachten, doordat Hij ons verzekert, dat Hij, Hij alleen genoegzaam zal zijn om te bewerken, dat wij komen tot de zaligheid, die Hij ons heeft verworven. Zóó worden wij door het geloof gerechtvaardigd.

Wij zien dus, dat de profeet heelemaal zoo spreekt, als Paulus na hem gesproken heeft, nl. dat wij in de eerste plaats moeten komen tot den dood en het lijden van onzen Heere Jezus Christus en Hem zien, zooals Hij daar gekruist is voor ons; en daarna, dat wij door het Evangelie verzekerd worden, dat hetgeen Jezus Christus heeft gedaan en geleden, heden ons toebehoort en ons wordt toegepast, aangezien de Vader niet wil, dat die dood onnut zal geweest zijn, maar dat hij een offerande zij van volle kracht en werking, die dagelijks vruchten in ons voortbrengt. Ziedaar in hoofdzaak, wat we van deze uitspraak hebben te onthouden.

Intusschen moeten wij er ook op letten, dat deze kennis van onzen Heere Jezus Christus niet een ijdele zaak is, zooals velen, wanneer men hun spreekt over de kennis van het Evangelie, daaronder verstaan, dat het genoeg is, met een vluchtige gedachte te ontvangen, wat onderwezen wordt. Maar het beteekent, dat wij onzen Heere Jezus voor de eenige oorzaak onzer zaligheid houden. En dit kan niet geschieden, tenzij wij levendig gevoelen dat wij in ons zelf verloren zijn, en dan, dat gelijk God ons eenmaal in genade heeft willen aannemen, Hij dat nu in ons tot gelding brengt. En inderdaad, het is onmogelijk, tot deze kennis te geraken, als wij niet verlicht worden door den Heiligen Geest. Mogen wij daarin deelen, zoo is dat reeds een onfeilbaar teeken, dat God in ons wil werken om ons in het bezit te stellen van Zijne gerechtigheid, van welke wij tevoren heel ver verwijderd waren Zoo moge dus God wel het Evangelie doen prediken, maar dat is niet genoeg; wij zullen er niet meer van verstaan dan van Hoog-Duitsch (zooals men zegt), totdat wij innerlijk geraakt worden door den Heiligen Geest (daaruit komt het geloof voort); en dan zijn wij goede en oprechte discipelen van Jezus Christus, om de vrucht van deze leer te gevoelen. Dit is het, wat ons hier door den profeet wordt aangetoond.

Nu spreekt hij er nog eens opnieuw over, dat Jezus Christus de zonden gedragen heeft, om te toonen, dat de genoegdoening in Hem ligt, en dat onze zonden een last zouden zijn om ons neer te werpen tot in de diepte der hel, ware het niet, dat wij geholpen werden door onzen Heere Jezus Christus. Want wat brengt de zonde mee dan den toorn Gods? Als God maar den vinger opsteekt, is dat genoeg om heel de wereld te verwoesten en te ruineeren, gelijk er ook staat, dat alleen op Zijn adem de rotsen vervloeien, de bergen smelten en vervloeien als was. Als dus de Heere het minste blijk van Zijn gramschap en van Zijn toorn geeft, is er niets zoo vast in de wereld, dat het niet versmelt. En wat zal het dan met ons worden die zulke broze schepselen zijn, als God ons het strenge aangezicht van Rechter vertoont en ons ter verantwoording roept? Het zal niet noodig zijn, dat wij de stem Zijns monds hooren, maar alleen reeds het teeken, dat Hij zal geven om ons te dagvaarden, zal een afgrond zijn om ons te verzwelgen. Zoo moeten dus wel onze zonden ons een ondraaglijke last zijn. En nu zijn er bij ons een oneindig getal, en wij hebben geen schouders om ze te dragen en om het daaronder uit te houden. Maar wat Jezus Christus betreft, hoewel Hij geleden heeft in zwakheid Zijns vleesches, is Hij altijd geschraagd

door de kracht des Geestes, Die Hem is gegeven. Ziet, hoe Hij zelfs op het kruis Zijn triumpfen heeft behaald, zooals de heilige Paulus daarvan spreekt in den brief aan de Colossensen.

Zoo moeten wij altijd terugkomen bij wat de profeet zegt, gelijk ook de heilige Petrus daarvan een goede verklaarder is in zijn eersten algemeenen zendbrief, waar hij zegt, dat Hij onze zonden gedragen heeft op het hout. Weliswaar is het niet de kracht van het hout geweest, welke onzen Heere Jezus Christus geholpen heeft om onze zonden te dragen. Maar hij zegt, dat Hij ze gedragen heeft op het hout, omdat Hij, gekruisigd zijnde, door God vervloekt is en al den vloek op Zich genomen heeft, waarin wij hadden moeten verzinken. Hij heeft dus dat alles op Zich genomen om ons er de vrucht van te laten merken en ons te doen genieten in de overwinning, waarvan Hij ons heden deelgenoot heeft gemaakt. Zoo dan, als wij in ons zelf bezwaard zijn, laten we komen tot Jezus Christus om verlichting te vinden, en laten we het middel erkennen, nl. dat dit geschiedt wijl wij door Hem kwijtschelding hebben van al onze schulden, zoodat men zich niet meer moet verbeelden, dat wij zelf eenige genoegdoening of betaling kunnen aanbrengen, wanneer wij voor God ons verantwoorden moeten. Wij moeten dus altijd van dezen kant beginnen, dat wij heelemaal beschaamd zijn; en verder, dat wij niet twifelen, of wij worden nu ontlast, aangezien onze Heere Jezus onzen last gedragen heeft; en dat wij het hoofd kunnen opheffen, verstaande dat wij van het oordeel Gods zijn bevrijd.

In hoofdzaak hebben wij dus hier te onthouden: dat, naardien wij eenmaal geheiligd zijn door het offer, dat Jezus Christus gebracht heeft als Hij Zich aan den dienst Gods toegewijd heeft, gelijk Hij toen heeft betuigd, zoo wij heden onze zonden op Hem moeten leggen en in Hem zoeken volkomen gerechtigheid. En om dit te doen, moeten wij het oor leenen aan het Evangelie, verstaande dat God ons daar met een vriendelijke stem tot Zich noodigt, en niet van ons vraagt wat ons onmogelijk zou zijn en wat niet zou kunnen zonder ons tot wanhoop te brengen, gelijk gezegd werd door de Wet: Vervloekt zal zijn alwie al deze dingen niet zal volbrengen (wat iets was om ons heelemaal buiten de zaligheid te sluiten). Maar hier wordt ons verklaard, dat, als wij zondaren zijn, God ons het gepaste geneesmiddel doet toekomen, nl. dat wij gerechtvaardigd worden in onzen Heere Jezus Christus, dáár komend als arme bedelaars om geholpen te worden in zulk een kommer als waarin wij zijn.

En eindelijk, dat wij weten, wanneer onze Heere rechtvaardig wordt genoemd, dat zulks is om aan te toonen, dat Hij ons rechtvaardigt, voorzoover Hij onze natuur heeft aangenomen, opdat wij te vertrouwelijker toegang tot God mogen hebben om van zulk een weldaad te genieten. We mogen niet zeggen: Wie zal boven de wolken klimmen? De heilige Paulus, die dit woord van Mozes aanhaalt, toont aan, dat, wanneer het Evangelie ons wordt gepredikt, men verder geen lange omwegen maken moet om te weten, of God ons nabij is. Want dat zou zijn: Jezus Christus aftrekken van Zijn hemeltroon. Desgelijks mogen wij niet te berde brengen: Wie zal in den afgrond nederdalen? Want Jezus Christus is er in afgedaald, opdat wij verzekerd mogen zijn, dat Hij ons er uitgetrokken heeft en dat Hij nu nog het Middelaarsambt vervult. En Hij wil ons zóó Zijner gerechtigheid deelachtig maken, dat Hij ons daarmee bekleed wil hebben, dat wij ze bezitten, dat zij in ons wone, en dat wij door haar worden opgeheven, in vol vertrouwen, tot God Zijn Vader, zóó dat wij Hem zonder eenige aarzeling kunnen aanroepen.

Jesaja 53:12

Daarom zal Ik Hem roof geven onder de voornamen, Hij zal den buit deelen met de sterken, omdat Hij Zijn ziel heeft uitgestort in den dood, en met de overtreders is geteld geweest en Hij veler zonde gedragen heeft, en voor de overtreders gebeden heeft.¹⁾

De profeet verklaart hier in hoofdzaak, dat onze Heere Jezus niet slechts stervende den dood overwonnen heeft, maar ook het recht heeft verkregen, het vermogen aan Zijn vijanden te ontrooven en hun buit te bezitten, gelijk dat volgt, wanneer men een overwinning behaald heeft. Weliswaar heeft onze Heere Jezus zich niet verrijkt met de goederen dezer wereld, maar toch geschiedde het met dit door ons genoemde doel, dat Hij den dood ten onder gebracht heeft. Wij weten, dat de Satan, die de overste der wereld is, uit zijn rijk moest worden uitgewezen; want zonder dat, bleef onze toestand meer dan ellendig. Ook moest de zonde haar gang niet kunnen gaan. Ziet dan, hoe onze Heere Jezus Zijn vijanden heeft beroofd, nl. in zooverre als wij niet meer zijn onder de tyrannie van Satan noch onder de dienstbaarheid der zonde, maar in vrijheid zijn gesteld. En inderdaad, de heilige Paulus toont, met aanhaling van wat in den Psalm gezegd wordt, aan, hoe dit woord is vervuld geworden, wanneer hij zegt, dat God opgevaren is in de hoogte en de gevangenis heeft gevangen genomen, vijanden heeft gebonden en gekneveld gehouden, zonder dat zij eenige macht hadden om Hem te weerstaan, en dat Hij van de menschen eerbewijs door schattingen ontvangen heeft. Weliswaar spreekt David hier door gelijkenis, want wanneer hij zegt, dat God opgevaren is, geschiedt zulks, omdat Hij Zich eenigen tijd teruggetrokken had en het leek, dat Hij in slaap

¹⁾ Calv. Opera XXXV, 675—688.

geraakt was, toen de dingen zoo in verwarring waren, dat de geloovigen zonder eenige hulp zuchtten en de goddeloozen zich in alle losbandigheid vermaakten. Wanneer er zulk een onrust in deze wereld is en het lijkt, dat wij, hoewel God aanroepend, niets vorderen, is Hij als stil en verborgen.

Daarom zegt David, wanneer God juist andersom de zaak Zijner Kerk handhaaft door hare vijanden te vernietigen, dat Hij opgerezen is. Maar Paulus wijst aan, dat dit vervuld is in den persoon van onzen Heere Jezus Christus, aangezien voor een tijd Zijn Majesteit verdonkerd was en zonder eenigen naam bij de menschen. Hij heeft dus, zegt hij, moeten afdalen tot de nederste deelen der aarde en veracht worden door de menschen, om ten slotte zóó verhoogd te worden, dat Hij niet alleen van de menschen een oprechte hulde ontving, maar ook buit en cijns uitdeelde. Want inplaats dat in den Psalm gezegd wordt, dat Hij de schattingen genomen heeft, die Hem toekwamen als Dengene, Die Zijn tegenstanders aan Zich onderworpen had, zegt de heilige Paulus, dat Hij Zijn gaven uitgedeeld heeft onder de menschen.

Op het eerste gezicht lijken dit tegenstrijdige dingen, maar zij stemmen heel goed overeen, omdat onze Heere Jezus niet bijzonder voor Zichzelf verrijkt is geworden, wijl Hij niets noodig heeft, maar dat het geweest is om aan ons den buit uit te deelen. Zoo wordt ook in den Psalm gezegd, dat niet alleen degenen, die gestreden hebben, hun aandeel in den buit zullen hebben, maar ook de vrouwen, die geen stap buiten de deur hebben gedaan. Want inderdaad, wij merken, hoe God, door den dood en het lijden van Zijn eenigen Zoon, ons met Zijne goederen heeft vervuld, en dat niet, als ware er eenige kracht of ijver in ons, want wij zijn nog minder dan de vrouwen, die haar spinrokken zullen hanteeren, terwijl men in den strijd is. Wanneer dus op deze plaats gezegd wordt, dat God aan Jezus Christus den buit zal geven van Zijne vijanden die Hij overwonnen heeft, hoe sterk en machtig zij ook mogen zijn, dan is dat geenszins alleen voor Zijn persoon geweest, maar het is, opdat wij zullen weten, dat de duivel geen recht noch eigendom over ons heeft, wanneer wij deelgenoot zijn gemaakt aan den dood en het lijden van Gods Zoon, hetgeen wij verkrijgen door middel van het Evangelie. Alzoo dan, laten we onderdanig zijn aan onzen Heere Jezus Christus, Hem erkennen als onzen Koning, en dat dit geschiede zonder geveinsdheid. Dan is er geen twijfel, of wij verkrijgen van Hem allereerst vrijheid, en vervolgens de weldaden die wij noodig

hebben, en waarvan wij ontbloot zijn, tenzij wij ze uit Zijne hand ontvangen. Laten wij dan nu zien, hoe ellendig wij zouden zijn, als Satan niet beroofd was, want hij bezit ons, hij geniet rustig van ons, zooals ook onze Heere Jezus het uitspreekt, kortom, wij zijn als zijn eigen bezit en domein.

Alzoo hebben wij noodig, dat de dood en het lijden van onzen Heere Jezus Christus Zijn vrucht in ons voortbrengende, en dat onze vijanden, overwonnen zijnde, vervolgens verdreven worden. Jezus Christus moet hun als 't ware den voet op de keel zetten, dat zij niets meer kunnen, wat zij ook bedenken om ons alle schade te doen.

Nadrukkelijk wordt hier gesproken van **sterken** en voornamen, opdat wij niet verwonderd staan bij de kracht, de versterkingen en heel de uitrusting onzer vijanden. Want het is wel om bang te worden, wanneer wij eenerzijds zien op onze zwakheid, en verstaan, dat de duivel is als een brieschende leeuw, en de zonde alle heerschappij over ons heeft. Dat, zeg ik, zou ons wel tot verbazing moeten brengen, als wij dit getuigenis niet hadden, dat er geen macht en geen sterkte is noch iets wat ook, hetwelk verhindert dat Jezus Christus al Zijne vijanden plundert, dat Hij ze verjaagt en hen zoo berooft van hetgeen zij hadden, dat zelfs hetgeen tot onze schade was, ons ten beste zal gekeerd worden. En dat slaat niet alleen op Satan, het hoofd der goddeloozen, maar evengoed op al onze tegenstanders, want wij zien, dat zoovele ongeloovigen als er zijn, zij ons even zoovele vijanden zijn, die als razend tegen ons zijn. Kortom, wij zien, dat iedereen ons tegen is. Wat zou het worden, als Jezus Christus niet al de machtigen en sterken overwinnen kon?

Zoo moeten wij dan allereerst van deze schriftuurplaats onthouden, dat Jezus Christus, opgevaren zijnde, niet alleen onze vijanden als gevangenen gebonden heeft gehouden, maar ook, dat Hij heel hun buit in bezit genomen heeft; en wij hebben de geschenken ontvangen, die Hem ter eere gegeven zijn, opdat wij door Zijn mildheid verrijkt worden, aangezien er in ons zelf slechts armoede en behoefte is. Nu wordt uitdrukkelijk gezegd, **o m d a t H i j Z i j n z i e l h e e f t u i t g e s t o r t i n d e n d o o d**. Opnieuw spreekt Jesaja hiermee uit, dat onze Heere Jezus Christus Zich vrijwillig geofferd heeft. Want het woord uitstorten beteekent, dat Hij Zich niet gespaard heeft, dat Hij hierin niet onwillig geweest is. Want daarin, dat iemand zijn kracht wel aanwendt, maar ten slotte laat zijn hand los, ligt niet altijd, dat hij een zekere terughoudendheid toont; maar degene die uitstort, toont dat hij er op afgaat frank en moedig.

Zoo wordt ons dan getoond, dat onze Heere Jezus Christus door zulk een genegenheid van liefde, welke Hij ons toedroeg, ontstoken is geworden, dat Zijn leven als water heen gevloeid is; dat Hij een vrijwillige offerande gebracht heeft om te toonen, dat Hij niets vroeg dan ons met God Zijn Vader te verzoenen. En dit moet ons altijd te meer versterken, opdat wij, als wij tot Hem komen, niet twifelen, of wij zullen met alle vriendelijkheid aangenomen worden. Want hoe zou het mogelijk zijn, dat Hij ons verwierp, zoodat wij als van Hem afgesneden werden, aangezien Hij Zich zóó plomp-verloren voor ons weggeworpen heeft en Zijn leven uitgestort heeft? Wanneer wij dat dan hooren, hebben wij aanleiding om met te meer vrijmoedigheid tot Hem te komen en verzekerd te zijn, dat Hij ook nu nog dit offer zal laten gelden, dat Hij zoo vrijwillig aan God Zijn Vader heeft geofferd, ter oorzaak van de oneindige liefde, welke Hij ons toedroeg.

Verder, aangezien de vrucht van den dood en het lijden van onzen Heere Jezus Christus altijddurend is, moeten wij verstaan, dat wij ook nu verrijkt worden voor zoover noodig is, gelijk wij het ook ondervinden. Want Jezus Christus moet ons wel helpen in zooveel nooden, die ons omringen. Want wat zouden wij anders uitrichten, als Hij niet altijd Zijn hand gereed had om ons staande te houden? Het zou zeker onmogelijk zijn staande te blijven. Maar Hij geeft ons genoeg om in al onze behoeften te voorzien. En inderdaad, al de genadegaven des Heiligen Geestes zijn een deel van den buit van onzen Heere Jezus Christus. Want God Zijn Vader heeft Hem er mee verrijkt, omdat wij er als 't ware van beroofd waren en de duivel verhinderde, dat de kracht des Heilige Geestes haar loop onder de menschen had; maar nu worden wij er mee verrijkt, voorzoover als alle belemmeringen worden weggenomen. En zelfs (gelijk ik al gezegd heb) wordt, wat in deze wereld tegen is, ons ten beste en ter zaligheid gekeerd, omdat onze Heere Jezus al onze vijanden beroofd heeft.

Nog wordt nadrukkelijk gezegd, o m d a t H i j o n d e r d e z o n d a r e n i s g e r e k e n d, e n d a t H i j d e o n g e r e c h t i g h e i d v a n v e l e n h e e f t g e d r a g e n e n v o o r d e o v e r t r e d e r s g e b e d e n h e e f t. Wij hebben reeds gezien, hoe onze Heere Jezus de overtredingen van velen gedragen heeft, aangezien Hij de smart gedragen heeft, die voor ons totaal ondraaglijk was. En ook waren wij al te zwak om voor God te bestaan, als wij met onze zonden beladen waren geweest; want

het middel, om ons er van vrij te maken, kon in heel de wereld niet gevonden worden. Dus moest onze Heere Jezus, om ons verlichting te geven, Zich in onze plaats stellen, en beladen worden met al onze zonden, opdat zij nl. vóór God Zijn Vader Hem werden toegerekend en Hij gehouden en verplicht was er voor te betalen. Wanneer een mensch slechts schuldig is wat hij niet kan betalen, is hij als neergedrukt, hij weet niet wat te doen, hij heeft als 't ware een last die hem breekt en stuk maakt en hem de schouders doet buigen. Maar wat zal het dan zijn, wanneer wij schuldenaars zijn niet maar aan een sterfelijk schepsel maar aan den levenden God? En het betreft niet goud of zilver, maar onze zonden, die Zijn geduchten toorn verdienen, zooals de Schrift dat aanwijst? Ziet dan, hoe het oordeel van den eeuwigen dood voor ons allen gereed ligt, totdat onze Heere Jezus Christus er ons van heeft ontheven. En inderdaad, hoe zullen wij daaraan voldoen, zoo niet Hij, Die overwinningsmacht bezit over alle dingen, Zich stellen gaat in onze plaats en in onze gebreken voorziet?

Ziet dan, hoe onze Heere Jezus de zonden en ongerechtigheden van velen gedragen heeft. Het is waar, dat dit woord *Velen* vaak zooveel beteekent als *Allen*. En inderdaad, onze Heere Jezus is aangeboden aan heel de wereld, want er wordt niet gesproken van drie of vier, als gezegd wordt: God heeft alzoo lief de wereld gehad, dat Hij Zijn eenigen Zoon niet gespaard heeft. Maar toch moeten wij opmerken, wat het Evangelie daar nog aan toevoegt: Opdat een iegelijk die in Hem gelooft, niet verderve maar het eeuwige leven hebbe. Ziet dus, hoe onze Heere Jezus voor ons allen geleden heeft, en dat er groot noch klein is, die heden te verontschuldigen zou zijn, aangezien wij zaligheid in Hem kunnen verkrijgen. De ongeloofigen, die zich ervan afkeeren en die er zichzelf door hun boosheid van berooven, zijn heden dubbel schuldig. Want met welk voorwendsel zullen zij kunnen komen, om hun ondankbaarheid te verontschuldigen, waar zij de weldaad niet aannemen, waarvan zij deelgenoot konden zijn door geloof?

Leeren wij dan, dat, als wij in groote menigte tot onzen Heere Jezus Christus komen, de een den ander niet in den weg staat, als zou Hij niet genoeg hebben voor een ieder van ons. Als het er om ging leniging te vinden bij een sterfelijk mensch, en de een zal pas gezegd hebben: Ik bid u zoo'n last te dragen, of de tweede komt, of honderd treffen elkaar aan — ook al had hij dan grooten lust om den een zoowel als den ander te helpen, toch zal hij zijn schouders

zien doorbuigen, want hij heeft niet de kracht, alles te dragen wat men hem zou willen opleggen. Zelfs als er kwestie is van leenen, wanneer wij honger en dorst hebben, en wij gaan iemand vragen, dat hij ons te eten en te drinken geve, wellicht zal hij een dozijn ter wille kunnen zijn; maar als er een zoo groote troep komt opzetten, dat al de levensmiddelen opraken, dan zal hij tekort komen. Alzoo hebben wij dus onder de menschen noodig, van velen hulp en verlichting te ontvangen, wanneer wij zoo in groote menigte komen. Maar wanneer wij bij Jezus Christus komen, behoeven wij niet bang te zijn, dat Zijn vermogen te kort schiet, en dat, als ieder zijn deel zal hebben, bij Hem eenige vermindering komt, zoodat niet altijd weer anderen er genoeg vinden. Want in hoe grooter getale wij komen, hoe meer wij Hem rijk zullen bevinden om in onze nooddrift te helpen. Zoo hebben wij er dus op te letten, dat de profeet niet zonder oorzaak zegt, dat Hij de zonde van velen gedragen heeft; wij behoeven op onze naasten niet jaloersch te zijn, als zouden wij teleurgesteld en niet geholpen worden, omdat er te veel anderen waren. Ziedaar in hoofdsom, wat wij van deze Schriftuurplaats hebben te onthouden.

Verder staat er, dat dit geschiedt, omdat Jezus Christus onder de onrechtvaardigen is gerekend. Hier hebben wij allereerst op te merken, dat Hij heeft moeten gehangen worden tusschen twee roovers, om al de veroordeeling te lijden, die wij verdiend hebben, en opdat wij een te zekerder en onfeilbaarder onderpand zouden hebben, dat wij nu vrijgesproken zijn vóór God den Vader van onze zonden en overtredingen. Daarom ook haalt de heilige Marcus dit getuigenis van den profeet aan, als hij zegt, dat twee roovers met onzen Heere Jezus Christus zijn gehangen, om aan te toonen, dat het moest, dat Hij voor verfoeilijk gehouden werd gehouden, en opdat men als met één oogopslag zou zien, dat Hij tot dat smaadvolle peil was neergedrukt, opdat wij heden van Gods toorn en van de straf der misdaden die wij verdienen, mogen worden bevrijd, en dat wij, inplaats van tot in de hel nedergestort te worden, nu vereenigd worden met de engelen van het paradijs, die volstrekt overgegeven zijn aan den dienst Gods en alle gerechtigheid vervullen. Wij bezitten dus heel die weldaad, in zooverre als onze Heere Jezus Christus onze plaats heeft willen innemen en Zich onder de boosdoeners is gaan begeven, om als een gesmade onder de menschen bekend te staan.

Ziet echter, hoe de smaad van onzen Heere Jezus Christus ons

omhoog heft, opdat wij ontslagen worden van alle veroordeeling en de zonde ons niet meer worde toegerekend. Waarin ligt onze zaligheid dan daarin, dat onze zonden bedekt en teniet gedaan worden? Nu kunnen wij dat niet verkrijgen langs een anderen weg dan wijl de Zoon van God onze verlossing is, zooals Paulus daarover spreekt, nl. dat Hij de prijs en de betaling is geweest voor wat wij schuldig zijn, opdat wij nu zouden ontslagen en vrijgesproken zijn. Zoo verbindt de profeet dus niet zonder reden deze beide zaken, en altijd toont hij ons aan, gelijk hierboven, dat wij stof hebben om onzen Heere Jezus Christus te verheerlijken, wijl Hij Zich blootgesteld heeft aan allen smaad, wijl Hij op de vrucht zag, die wij daarvan ontvangen. Want als onze Heere Jezus Christus dat alleen gedaan had om een bewijs van ootmoed te geven, zou het een al te mager ding zijn; maar het is, opdat wij in Hem mogen vinden, wat ons ontbreekt en wat het geneesmiddel moet zijn voor hetgeen ons zou kunnen kwellen. Wanneer wij dan zoo met God verzoend worden en gerechtigheid verkrijgen en de vergeving der zonden is ons zeker, ziet, dan hebben wij geen vrees meer om tot onzen Heere Jezus Christus te komen, hoewel het feit, dat Hij is gekruisigd, volgens de wereld op het eerste gezicht zekere schande meebrengt. Maar wij zien, dat Hij niet nagelaten heeft Zijn overwinningen over Satan en zonde te behalen en dat Hij uitgewischt heeft de schuldbekentenis die tegen ons was, zoodat wij nu tot God kunnen komen met het stellig getuigenis, dat wij rechtvaardig zijn; wij kunnen ons volmondig daarover beroemen, in plaats dat wij te voren met alle vreeze schuldbekentenis moesten doen. Dat is het in hoofdzaak, wat de profeet ons opnieuw heeft willen zeggen.

Na deze dingen voegt hij er nog aan toe, dat Hij v o o r d e o v e r t r e d e r s g e b e d e n h e e f t. Klaarblijkelijk wordt dit er bijgevoegd, om aan te toonen, dat Jezus Christus in Zijn dood en lijden het ambt van priester heeft vervuld. Zonder dat zouden wij ook niet alles hebben, wat tot verzekering onzer zaligheid van noode is. Weliswaar hebben wij — aangezien de dood en het lijden van onzen Heere Jezus Christus het offer is, waardoor onze zonden worden weggedaan, en Zijn bloed onze reiniging is en Zijn gehoorzaamheid dient om al onze weerspannigheden teniet te doen en ons gerechtigheid te verwerven — daarin stof om ons te verblijden. Maar het is niet alles. Want er staat, dat wij den Naam des Heeren aanroepende zalig zullen worden. Maar hoe zullen wij toegang kunnen hebben tot God? Welke stoutmoedigheid zal het zijn,

dat wij Hem komen bidden? ja, dat wij Hem volmondig als onzen Vader aanroepen? Zou het niet een te groote aanmatiging voor ons zijn, zoo gemeenzaam tot God te komen en ons te beroemen Zijn kinderen te zijn, als wij niet een woordvoerder hadden? En waar zullen wij een advocaat of procureur vinden die dat alles voor ons kan doen, totdat wij komen bij Jezus Christus? Ziet dus, wat de profeet, tot besluit van hetgeen hij hier behandelt er aan toevoegen wilde, nl. dat Jezus Christus voor de overtreders g e b e d e n h e e f t.

Nu is het waar, dat Hij aan het kruis wel vergeving en genade aan God Zijn Vader gevraagd heeft zelfs voor degenen, die Hem hadden vervolgd. Hij zei: Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen. Dat is een gebed, dat onze Heere Jezus gedaan heeft voor de onrechtvaardigen en voor hen die Zijn vijanden waren, die Hem zoo wreed hadden behandeld en door wier hand Hij was gekruisigd. Maar de profeet heeft niet alleen over deze bijzondere bede willen spreken, veeleer heeft hij het priesterschap willen verklaren van onzen Heere Jezus Christus.

Laten wij intusschen wel opmerken, dat hij niet zonder reden hier spreekt over onrechtvaardigen. Hierboven is gezegd, dat Hij de zonde van Gods volk gedragen heeft en geleden heeft voor de ongerechtigheden van velen. Maar nu kent de profeet nog een andere benaming toe aan hen, voor wie Christus geleden heeft, en noemt hen overtreders. Wanneer hij gesproken heeft over het volk van God, was dit om aan te toonen, dat zij, die men zal achten als de allerrechtvaardigsten en uitnemendsten, nog vergeving hunner zonden van noode hebben, en dat zij die niet kunnen vinden dan voorzooveel als Jezus Christus Zijn bloed heeft uitgestort om hen te reinigen en te wasschen. Dat is dus iets om nog eens aan te denken: als wij willen behooren tot de Kerk en gerekend worden tot de kudde Gods, moeten wij weten dat het zoo is, naardien Jezus Christus onze Verlosser is, en wij moeten niet bang zijn, er in grooten getale te komen, maar veeleer trekke een ieder zijne naasten mee, aangezien Hij genoegzaam is om ons allen te redden.

Verder staat hier, dat wij overtreders zijn, opdat wij goed aan onze zonden zullen denken. Want wij kennen de stoutmoedigheid en vermetelheid die in de menschen is, zoo zelfs, dat wij heel dikwijls met meer schaamte en bescheidenheid met een verzoek bij een sterfelijk mensch zullen komen, dan wij bewijzen zullen voor God. Maar de profeet slaat al dien trots en hoogheid neer, als hij ons

onrechtvaardigen noemt, alsof hij zeide: Ongelukkigigen, wie zijt gij, die u aanmatigt God aan te roepen en Hem uw Vader te noemen? Vanwaar komt u die waardigheid? Wie zal het durven ondernemen in de tegenwoordigheid der Majesteit Gods te komen en te zeggen: Ik ben van Uw kinderen? Gaat heen, zegt hij, pakt u weg, want gij zijt allen boosdoeners en wanneer gij voor God komt, komt gij als 't ware voor uw Rechter en moet gij beven en heelemaal verslagen zijn. Maar er is één middel, dat u in veiligheid kan stellen, nl. dat gij bij het aanroepen van Gods Naam een onverwinnlijke sterkte hebt in de kracht en de voorspraak van den Middelaar. Zonder dat is er geen hoop op zaligheid, gij zijt allen in uwe zonden verloren. Verstaat dan de noodzakelijkheid die gij hebt, dat de Zoon Gods in het midden sta en voor u tusschentrede en zijn priesterambt vervulle.

Daarom heeft hij ons allen hier nadrukkelijk onrechtvaardigen en overtreders genoemd, opdat wij nl. weten zullen, dat de deur voor ons gesloten is en wij niet waardig zijn tot God te naderen, maar dat wij allen overstelpt en beschaamd zijn, tenzij wij daar volstrekt onze toevlucht hebben. Want zonder dit middel moeten wij omkomen en vergaan in onze armoede en ellende. Maar wanneer wij zoo veroetmoedigd zijn, dan kunnen wij bij onzen Heere Jezus Christus komen, wetend dat Hij het is, Die namens ons het woord voert en door Wien wij ons ook vrijelijk Gods kinderen kunnen noemen. Wanneer wij dan ook gaan bidden en zeggen: Onze Vader Die in de hemelen zijt, moeten wij erkennen, dat wij, wat ons zelf betreft, onrein van mond zijn en niet waardig God ook maar onzen Schepper te noemen. Zoo heel ver is het er vandaan, dat wij ons aanmatigen mogen, ons voor Zijne kinderen te houden. Maar, onze Heere Jezus Christus voert het woord voor ons, en onze gebeden en smeekingen worden geheiligd door Hem, gelijk gezegd wordt in het laatste hoofdstuk van den brief aan de Hebreëen, dat wij door Hem Gode brengen offeranden van lof en alle gebeden, en dat Hij onze Middelaar is en dat wij heden in Zijn Naam God als onzen Vader aanroepen. Daarom kunnen wij vrij ons beroemen, dat Hij ons voor Zijn kinderen zal houden. Zóó hebben wij deze uitspraak te beoefenen.

Nog zien wij, hoe onze Heere Jezus dit bewaarheid heeft, als Hij bidt voor de Zijnen, gelijk dat verhaald wordt in Joh. 17: Heilige Vader, zie hier degenen die Gij Mij gegeven hebt, Ik ga nu heen uit de wereld; Ik heb hen bewaard, en niemand van hen is verloren gegaan dan de zoon der verderfenis, maar degenen die Gij Mij toever-

trouwd hebt, heb Ik bewaard; nu bid Ik voor hen, en niet alleen voor hen, maar voor al degenen, die door hun woord in Mij gelooven zullen; Ik bid niet voor de wereld, maar voor degenen, die Gij Mij gegeven hebt, dat Gij hen zegent en hen heiligt, opdat zij één zijn met Ons. Wanneer wij zien, dat Gods Zoon bidt, dus dat Hij, Die eeuwig God is, Zich tot zoover neerbuigt dat Hij als een smeekeling wordt en een verzoek indient bij God Zijn Vader in onzen naam, moeten wij hier dan niet een oneindige goedheid erkennen? En allereerst moeten wij altijd vasthouden, wat gezegd is, nl. dat wij den Naam Gods slechts zullen ontwijden als wij Hem aanroepen, tenzij het geschiedt in den Naam van Jezus Christus. En waarom? Wij hebben een bezoedelden en besmetten mond, wij zijn immers vol van bederf; er is slechts gewormte in ons; maar in zoover als onze Heere Jezus Christus Zich tot die positie vernederd heeft, dat Hij smeekte en in onzen naam God Zijn Vader vragen ging, moeten wij gefundeerd en geschraagd zijn, wanneer het er om gaat, heden een grond voor onze gebeden te hebben. Weliswaar betuigt Jezus zelf ook, heelemaal gelijk Jesaja zegt dat Hij voor de onrechtvaardigen gebeden heeft, dat Hij niet bidt voor iedereen, niet voor hen die een behagen hebben in hunne ongerechtigheden en daarin hardnekkig blijven toeven; want dezulken worden afgesneden van deze weldaad en van het voorrecht, dat slechts voor Gods kinderen bewaard wordt. Als wij dus aan de wereld vasthouden en gescheiden zijn van onzen Heere Jezus Christus, komt zeker, wat Hij van God Zijn Vader gebeden heeft, ons niet toe en kan ons niets baten. Maar hooren wij hetgeen Hij zegt: Ziet, Ik heb hun Uw Woord verkondigd, en zij hebben geloofd; Ik bid voor hen, en niet alleen voor hen (d.w.z. voor de discipelen) maar voor degenen, die in hunne leer gelooven zullen.

Zoo moeten wij dus heden weten, dat wij verbonden worden met de discipelen en apostelen van Jezus Christus, en dat deze bede, die Hij eenmaal gedaan heeft, heden ons zal dienen, en ons opening zal geven voor al onze gebeden, mits wij de leer des Evangelies in geloofsgehoorzaamheid aannemen. Zoo behoeven wij niet in twijfel te zijn, hoe wij onze smeekingen zullen moeten formuleeren. Want aangezien wij weten, dat Jezus Christus heeft gebeden, moeten wij verder niet zeggen: Maar hoe zullen wij verzekerd worden, dat de kracht van dit gebed zich uitstrekt tot ons? Laten we het Evangelie gelooven en wij zullen de apostelen en discipelen volgen en met hen verbonden worden. Willen wij Gods Zoon verloochenen, Die

het eeuwige en onveranderlijke leven is? Hij heeft toch met eigen mond uitgesproken, dat al degenen, die de leer des Evangelies zullen aannemen, met deze bede verbonden zijn en dat Hij hen er in begrepen heeft. Naardien het dan zoo is, zullen wij, hoewel wij onzijdig ellendige boosdoeners zijn en deswege onwaardig tot God te naderen, toch door middel van het Evangelie, wanneer wij geloovig de daarin vervatte beloften omhelzen, aan God worden voorgesteld, opdat wij niet alleen Hem aangenaam zijn, naardien Zijn eenige Zoon voor ons tusschengetreden is, maar ook dat wij Hem heden ook goed kunnen aanroepen en dat wij in dezen metgezellen zijn van Jezus Christus, gelijk Hij zegt: Zie daar Ik en de dienstknechten, die Gij Mij gegeven hebt. Hij treedt zelf allereerst naar voren (zooals in hfd. 8 verklaard is), en daarna voert Hij Zijn kudde mee, zeggende: En degenen, die Gij Mij gegeven hebt. Nu zegt Hij, dat Hij Zich daar toegerust heeft tot den dienst van God Zijn Vader, met al degenen die Hem zijn gegeven. Zoo is er dus geen twijfel aan, of wij zijn in deze bede en in al de lofprijzingen Gods verbonden, en Jezus geeft den toon aan, bij wijze van spreken, en is een soort opperzangmeester, die ons leidt als wij bidden, en door Zijn toedoen is er een zoo eendrachtige stem, dat de melodie goed accordeert. Als wij met de engelen van het paradijs in ons bidden tot God samenstemden, zou het al een te uitnemend voorrecht zijn. Maar als Gods Zoon Zich verwaardigt jegens ons zoo gemeenzaam te zijn dat Hij zegt: Komt, Ik zal u leiden, Ik zal het woord voor u doen, moeten wij dan daarbij niet heelemaal verrukt zijn?

Verder, dit is afgeschaduwde in de Wet, als de Hoogepriester aan God niet alleen de offeranden heeft gebracht, maar daaraan ook de gebeden verbonden heeft. Onder den dienst der schaduwen was er dus de priester, die niet kon tusschentreden voor God en ontvangen worden als aangenaam, zonder bloedstorting; maar met het bloed verbond hij ook de gebeden, opdat aan het volk de zonden werden vergeven, en God in genade aannam degenen, die verdienden verworpen te worden. Zie nu Jezus Christus, Die aan al de schaduwen der Wet een einde gemaakt heeft, Die dit in Zijn persoon heeft willen vervullen. Hij heeft nl. het bloed aangeboden voor de afwassching onzer zonden, niet het bloed van kalveren noch van lammeren, zooals onder de Wet, maar Zijn eigen heilig bloed, dat gewijd is door den Heiligen Geest, opdat wij daarin volkomen heilichheid zouden bezitten. Maar met de uitstorting van bloed heeft Hij ook de gebeden verbonden. Daarom wordt Hij nog heden onze

Middelaar genoemd, en wordt gezegd, dat Hij voor ons tusschentreedt. En wanneer Paulus spreekt over de gebeden, voegt hij er bij, dat er één God is en één Middelaar, Die mensch is, nl. de Heere Jezus. Hij kon wel zeggen: Er is één God, en Jezus Christus is er, Die het Eeuwige Woord Gods is, Die van éénzelfde Wezen, glorie en Majesteit is. Hij spreekt echter deze taal niet, maar zegt: Er is één God, en dan: Er is één Middelaar tusschen God en de menschen, de mensch Jezus Christus; alsof hij zeide: Ziedaar Gods Zoon, Die, na onze natuur te hebben aangenomen, na mensch geworden te zijn, aan ons gelijk, uitgenomen de zonde, nu voor ons tusschentreedt.

Nu hadden de priesters der oude bedeeing noodig voor zichzelf te bidden (en zij hebben het gedaan), en daarna voor de zonden van heel het volk, en zij waren zelf daaronder begrepen. Maar onze Heere Jezus Christus is van die noodzaak ontslagen, wat Hemzelf betreft. Hij behoeft Zijnerzijds geen vergeving te vragen voor de zonden, die Hij heeft begaan, maar Hij treedt tusschenbeide voor ons. En daarom zegt Paulus in Romeinen 8, als hij ons vervrijmoedigen wil om tot God te gaan, nadrukkelijk: Wie zal tegen ons zijn? Al hebben we vele vijanden, toch moeten wij niet verbijsterd worden. Want aan wien hebben wij rekenschap van ons leven te geven? Wie is onze Rechter? Jezus Christus, en Hij juist is onze Voorspraak, Die voor ons tusschentreedt en Die daar is om tusschen God en ons verzoening teweeg te brengen. Hij is het, Die ons genade zal doen vinden. Alzoo kunnen wij het hoofd vrijmoedig opsteken en voor God verkeerden, ja met alle vrijmoedigheid komen voor Zijn rechterstoel, aangezien wij Jezus Christus hebben, Die daar in het midden staat. Ziet dus, wat wij in hoofdzaak hebben te onthouden, wanneer hier van tusschentreeden gesproken wordt.

Kortom, telkens en zoo vaak men ons predikt over den dood van onzen Heere Jezus Christus, moeten wij er vervolgens de bede aan verbinden, die Hij gedaan heeft en voor éénmaal gedaan heeft, opdat zij voor altijd blijve en haar kracht betoone. Want onze Heere Jezus Christus behoeft nu niet meer neer te knielen voor God Zijn Vader om te smeeken. Er staat wel, dat Hij altijd onze Voorbidder zal zijn, maar hoe? Uit kracht van Zijn dood en lijden, uit kracht van het gebed, dat Hij heden gedaan heeft. Alzoo worden wij uit kracht daarvan verhoord, als sprak Hij nog heden voor ons; ook worden (zooals ik gezegd heb) al onze gebeden in Hem gewijd, want zonder dat zouden zij onheilig zijn.

En inderdaad, zoovaak en zooveel de geloovigen zich schikken om God te bidden, moeten zij (inplaats waarvan de papisten een besprenging zullen nemen met wijwater en ook hun bekoringen en tooverkunsten of wel hun malligheden zullen uithalen) gevoelen, dat hunne gebeden besprengd worden met het bloed van onzen Heere Jezus Christus, om zuiver en rein te zijn en door God te worden aangenomen als een offer van goede reuke. En dat wij bovendien erkennen, dat onze Heere Jezus Christus niet maar priester is geweest voor een dag, maar dat Hij ook heden nog dit ambt houdt, en het voor altijd hebben zal en dat wij er altijd de vrucht van gevoelen zullen. Was dit maar goed verstaan, dan zou men zich niet te buiten gegaan zijn (zooals voorgekomen is) in zoovele bijgevoeligheden en onreinheden. Zoo zien wij, dat de papisten tegenwoordig als arme dwalende dieren zijn die niet weten welken weg of voetpad zij bij hun bidden tot God moeten volgen. Zij hebben een oneindig getal patroons en voorspraken, en ieder stelde zich nog zijn eigene. Weliswaar zullen zij er ook velen gemeenschappelijk hebben, maar nog na al hun kyrieleis (zooals zij zeggen) zal ieder nog zijn devotie voor een of anderen heilige hebben, dien hij zelf zal hebben verzonnen. Zoo wordt Jezus Christus van Zijn eere beroofd. En er is geen twijfel aan, of, wanneer zij niet genoeg hebben gehad aan Jezus Christus, de duivel hen bezeten heeft en hen in zoo'n razernij gebracht heeft, dat zij, tot beleediging van God en van hetgeen God uitgesproken had van Jezus Christus door Hem het ambt te geven, aan dezen en aan genen het recht hebben gegeven; zooals heden de Maagd Maria de voorspreekster der papisten genoemd wordt. Voor den duivel moeten wel al hunne gebeden zijn, want het is even erg als wanneer zij God verloochenden en onzen Heere Jezus Christus. En ook zal de heilige Maagd Maria zelf wraak over hen moeten inroepen, omdat zij een verfoeilijk idool hebben gemaakt en aan Jezus Christus de waardigheid van dit priesterschap hebben ontroofd, dat nog wel door een plechtigen eed Gods is bekrachtigd, en zij hebben heel de heilige Schrift willen vervalschen. De papisten meenen wel, dat de Maagd Maria hen zal helpen, maar zij moet (zooals ik gezegd heb) wraak over hen inroepen voor de beleediging, die zij haar hebben aangedaan. Want als zij haar in het gezicht spuwden en allerlei smaad jegens haar zeiden, zouden zij haar geen grooter beleediging kunnen aandoen dan als zij haar voorspreekster noemen. En waarom? Omdat er staat, dat Jezus Christus tot priester gesteld is door God Zijn Vader.

En hoe? Met een plechtigen eed: Ik heb gezworen, (zegt Hij), en het zal Mij niet berouwen.

Ziet dus, waarop wij ons moeten gronden, nl. op de voorspraak van onzen Heere Jezus Christus, aangezien wij (gelijk de heilige Paulus in Ef. 3 zegt) tot God kunnen naderen en ons voor Hem stellen, wanneer wij er heengeleid worden door onzen Heere Jezus Christus, Die (zooals wij gezegd hebben) daar is om ons er genade te doen vinden. Maar wat willen de papisten doen? Zij willen het priesterschap van onzen Heere Jezus Christus vernietigen, zij willen, dat het niets meer beteekenen zal. En als zij aankomen met zulk een duivelsche brutaliteit dat zij het onveranderlijk besluit Gods omkeeren willen, hoe zullen zij kunnen hopen, verhoord te worden? Zoo moeten wij dus tot de slotsom komen, dat in het pausdom heel deze leer begraven is. En waarom? Ik weet wel, dat zij naar voren brengen zullen, dat wij niet waard zijn voor God te komen. Het is waar, wie twijfelt er aan? Maar nu moeten wij zien, waar wij onze waardigheid moeten zoeken. Is het niet bij Jezus Christus alleen? En zij zullen hun toevlucht nemen tot de Maagd Maria, en tot Sint-Michiel, tot de Apostelen; en dan zullen zij hun heiligen hebben, die zij verzonnen hebben, die nooit op de wereld waren, of die zij naar den smaak van den paus heilig verklaard hebben, zeker om in de diepte der hel te zijn — dat zijn nu hun beschermers en voorspraken. Maar ook als wij aan de papisten toegeven zullen, dat hun heiligen, die nooit bestonden of halve duivelen zijn geweest en spookbeelden, apostelen en martelaren zijn geweest en zoo heilig als maar mogelijk was geleefd hebben, hebben zij dan zelf niet evengoed als de anderen behoefte aan een Voorspraak gehad? Zeker kan de Maagd Maria geen genade bij God vinden zonder het Hoofd; zij heeft noodig gehad, dat Jezus Christus haar Verlosser was, evengoed als Hij de onze geweest is. De apostelen en martelaren, de patriarchen en profeten hebben dezelfde noodzaak gehad om de toevlucht tot dezen Verlosser te nemen, Die voor ons allen gemeenschappelijk is. En wat zal het dan geven, als wij hen gaan zoeken?

Alzoo, aangezien de apostelen ons hebben heengewezen naar Jezus Christus en ons hebben verklaard, dat Hij ons adres moest zijn, dat Hij ons ook zoo vriendelijk noodigt, zeggende: Komt tot Mij — zoo moeten wij niet terugdeinzen en niet gaan zwerven, maar vrijelijk naderen. Want niet alleen tot de profeten spreekt Hij zoo of tot de apostelen en martelaren of met het oog op de Maagd

Maria, maar ons allen wil Hij bij Zich houden, gelijk het ook voor ons zeer noodig is. Leeren wij dan, zeg ik, niet her- en derwaarts te zwerven, wanneer wij God bidden, en verstaan wij de weldaad, die Hij ons bewijst, wanneer het Hem behaagd heeft ons te trekken uit dezen afgrond en verwarring van het pausdom, en ons te toonen, hoe wij een geopende deur zullen hebben om tot Hem te komen, nl. aangezien Jezus Christus onze Middelaar is. Blijven wij daar dan, zonder naar alle kanten uit te zwerven. Want het is zeker, dat, als onze gebeden niet gericht worden naar het Woord Gods, zij ijdel zijn en God ze verwerpt. En ook kunnen zij niet in geloof worden gedaan, tenzij de zekerheid daaruit, nl. uit de waarheid Gods, voortkomt. Als wij dan nu willen, dat onze gebeden in geloof gefundeerd zijn, moeten zij overeenstemmen met den wil Gods, en moeten wij nakomen wat Hij ons beveelt, nl. dat wij Jezus Christus houden zullen voor onzen voorspreker, advocaat en Middelaar.

Ziet dus het adres dat Hij ons geeft, en het fundament, waarop wij moeten rusten, opdat wij niet als riet met alle winden heen en weder bewogen worden. Daarom ook zegt Hij zoo dikwijls: Al wat gij den Vader bidden zult in Mijnen Naam, zal u gegeven worden. En wij zien zelfs, hoe de geloovigen onder de Wet, al hadden zij niet zulk een helderheid als die, welke wij tegenwoordig onder het Evangelie hebben, toch niet nagelaten hebben Jezus Christus op den voorgrond te stellen, altijd onder den schaduwdienst die hun was gegeven. Heere, zoo zeiden zij, zie ons aan in het aangezicht van Uw Christus en verhoor ons uit liefde tot Uw Gezalfde. O onze eeuwige God, verhoor ons om 's Heeren wil, zegt Daniël; en zoo vaak wordt dat in de psalmen herhaald. Weliswaar is hier sprake van David, maar dat geschiedt, omdat hij type was van onzen Heere Jezus Christus. En dan, als Daniël zoo spreekt: om 's Heeren wil, toont hij goed aan, dat het de Middelaar is, Die beloofd was en Wiens komst toen aanstaande was. Maar Jezus Christus zegt het nog duidelijker, Hij zegt: Tot nu toe hebt gij Mijn Vader niets gevraagd in Mijnen Naam; vraagt nu, en het zal u toegestaan worden. Als wilde Hij zeggen: Tot hier toe hebt gij niet verstaan, dat Mijn ambt is Middelaar voor u te zijn bij God Mijn Vader. En inderdaad, Hij was nog niet ten hemel gevaren, Hij heeft nog niet het voorhangsel des Tempels gescheurd om ons er toegang te geven. Maar nu hebben wij er bizonderen toegang, aangezien het voorhangsel des Tempels gescheurd is en Jezus Christus is binnengegaan, niet in een materieel heiligdom (zooals de priesters ten tijde van de

Wet) maar naar den hemel in de Majesteit Gods Zijns Vaders, om ons daar zóó genade te doen vinden, dat de troon Gods niet meer is een troon van majesteit om ons te verschrikken, maar Hij noodigt ons vriendelijk en met vaderlijke goedheid, aangezien wij er komen in den naam en door middel van dezen Hoo gepriester, Dien Hij ons besteld heeft.

Ziedaar dus, hoe de tusschentreding van onzen Heere Jezus Christus ons altijd profijtelijk is, en ons zoo zeer een onverwinbare sterkte is, dat wij, wanneer wij tot Hem komen, zóó verhoord worden, dat wij bij ervaring voelen, dat een iegelijk die den Naam des Heeren zal aanroepen, zalig zal worden. En hoewel deze uitspraak van den profeet Joël gedaan is, voordat Jezus Christus was verschenen, toch hebben de geloovigen uit den tijd der Wet ze zóó in praktijk gebracht, dat wij zelfs door hun voorbeeld moeten versterkt worden en nog worden verzekerd (wij, zeg ik, die de voltooiing en de vervulling van alles wat onder de Wet was afgeschaduwd, bezitten), dat, wanneer wij komen bidden en onzen God aanroepen, in den naam van Hem, Dien Hij ons tot Voor spraak aangesteld heeft, wij in waarheid zullen gevoelen, dat Hij voor ons tusschentreedt, opdat wij in al onze beden worden verhoord.

PREEKEN
OVER HET
LIJDEN VAN ONZEN HEERE
JESUS CHRISTUS